

Posudek oponenta diplomové práce

Název práce: Dohled nad výchovou dětí optikou etických teorií

Student: Bc. Markéta Kopecká

Studijní obor: Etika v sociální práci

Předložená práce se zabývá sociálně právní ochranou dětí s důrazem na etickou stránku této problematiky. Má tři základní části: (1) právní rámec (vymezení prostoru a možností jednání pracovníků OSPOD), (2) etické teorie (představení několika etických přístupů) a (3) etické aspekty rozhodování (postup rozhodování v mezích právního rámce pomocí etických teorií). Práce nemá za úkol rozhodnout, která etická teorie je přijatelná, a která nikoli, ale popsat, v čem a jak ovlivňuje přijatá etická teorie jednání sociálního pracovníka v OSPOD. Obsahově je tedy práce jednoznačně sociální a způsob přístupu je jednoznačně etický. V tomto ohledu práce naprosto jasně odpovídá tomu, co se od diplomové práce v programu *Etika v sociální práci* očekává.

V etické části zpracovává deontologický přístup reprezentovaný Kantovou etikou, utilitarismem, etikou péče a přirozeným zákonem. Důvod volby těchto směrů není uveden. Vzhledem k tomu, že autorka tři směry nepokládá za jakýsi úplný výčet možných etických přístupů, nebo za hlavní směry v současné etice, ale spíše za zvolené příklady, na kterých chce ilustrovat vliv etických předpokladů na sociální práci, je tato volba akceptovatelná. Je třeba si uvědomit, že právě první tři přístupy jsou velmi často autory v oblasti sociální práce komentovány, takže jejich volba se nabízí. Důležité je to, že je autorka užívá jako ilustrační příklady. Tato část práce je zpracována na úrovni, která prokazuje porozumění potřebné pro uplatnění etických principů v sociální práci. Je zde samozřejmě řada dílčích nepřesností, na které by filosof upozornil, ale předložená práce není primárně filosofická a detailní přesnost některých formulací (především v oblasti historicko-filosofického výkladu konkrétních témat) lze u textu ze sociální práce přehlédnout. Záměr autorky a její argumentace je jasná a ukazuje rozumnou míru zvládnutí etiky jako východiska pro její práci. Přesto bych poznamenal několik drobností, které mohou sloužit spíše jako podnět pro další promýšlení etických základů pro sociální práci.

Určitou výhradu bych měl k tvrzení na s. 19, kde se píše o etice přirozeného zákona jako teorii představující křesťanské hodnoty. Je pravda, že křesťanská etika s konceptem přirozeného zákona pracuje, ale nikoli jako s něčím, co je specificky křesťanské, tj. náboženské. Spíše jde o všeobecně lidský základ, který je pak křesťansky rozvíjen ve smyslu zásady: *Nadpřirozené nepopírá přirozenost, ale předpokládá ji a rozvíjí ji*. Přirozený zákon by tedy měl být charakterizován jako obecně lidský.

Srovnání Kantova kategorického imperativu se zlatým pravidlem (s. 21) se samozřejmě nabízí, ale je třeba si uvědomit, že zlaté pravidlo je formulováno jako

hypotetický imperativ (Jestliže nechceš aby..., nejednej...), takže se od Kantova primárního záměru dosti odlišuje.

Text práce je přehledný a bez větších chyb. Čtenář se pozastaví pouze nad některými drobnostmi, které nesnižují obsahovou kvalitu práce. Uvádím nyní několik příkladů:

Není jasné, proč autorka hned v úvodu definuje zkratku SPOD (sociálně-právní ochrana dětí) a poté ji používá buď ve spojení „orgán SPOD“, když je dobře zažitá zkratka OSPOD (kterou navíc sama často také používá).

V českém jazyce je obvyklé přechylování ženských jmen, což někdy působí problémy a neshody v případě českého textu uvádějícího cizí jména. Je možné je přechylovat, nebo je nechat v původní verzi. Je však podle mého soudu nevhodné, když se v jednom textu používají bez zjevného důvodu oba přístupy, což autorka dělá např. na s. 24, kde používá přechýlenou formu Carol Gilliganová, ale vzápětí nepřechýlenou formu Virginia Held.

Adjektiva jako „božský“ či „aristotelský“ se píší s malým počátečním písmenem (s. 26). Podobně není důvod psát velké písmeno v označení „přirozený zákon“ (s. 34).

Celkově vzato jde o tematicky zajímavou a solidně zpracovanou práci, která prokazuje zvládnutí základních témat studovaného programu. Práci jednoznačně doporučuji k obhajobě.

V Českých Budějovicích, 14. 5. 2023
Tomáš Machula